

Fővárosi Ítéltábla

7.Pf.20.620/2022/7/II.

A Fővárosi Ítéltábla dr. Landes Judit ügyvéd (felperesi jogi képviselő címe) által képviselt felperes (peres felek lakcíme, levelezési címe: felperes levelezési címe) felperesnek – a Bakos-Horváth Ügyvédi Iroda (alperesi képviselő címe., ügyintéző: ügyintéző neve ügyvéd) által képviselt felperesné (peres felek lakcíme) I. rendű és II. r. alperes (uo.) II. rendű alperesek ellen közös tulajdon megszüntetése iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2022. július 6. napján kelt 11.P.20.582/2021/22. számú ítélete ellen az I-II. rendű alperesek részéről 25. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit a perköltség tekintetében részben megváltoztatja, és a felperes által fizetendő illeték összegét 600.000 (Hatszázezer) forintra felemeli, az I-II. rendű alperesek által fizetendő illeték összegét 300.000 (Háromszázezer) forintra leszállítja azzal, hogy azt e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül kell megfizetniük az állam javára az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I-II. rendű alpereseknek egyetemlegesen 535.000 (Ötszázharmincötezer) forint plusz áfa összegű elsőfokú perköltséget.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I-II. rendű alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 33.000 (Harmincháromezer) forint plusz áfa összegű másodfokú perköltséget, valamint e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára 78.060 (Hetvennyolcezer-hatvan) forint fellebbezési illetéket az állam javára.

Kötelezi a felperest, hogy e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül fizessen meg az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú

illetékbevételi számlájára 54.020 (Ötvennégyezer-húsz) forint fellebbezési illetéket az állam javára.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság által helytállóan megállapított, a fellebbezés szempontjából releváns tényállás szerint a felperes édesapja, néhai id. felperes (a továbbiakban: örökhagyó) és az I. rendű alperes házasságát a bíróság 1997-ben felbontotta, és az I. rendű alperes közös gyermekükkel, a II. rendű alperessel település1ra költözött. A házastársi közös vagyon megosztásakor az örökhagyó 5.000.000 forintot fizetett az I. rendű alperesnek. Közel egy évi különélést követően, 1998-ban az I-II. rendű alperesek visszaköltöztek az örökhagyó peres felek lakcíme szám alatti ingatlanába (a továbbiakban: település-i ingatlan).

[2] Az I. rendű alperes 1998. október 18-án 1.000.000 forintért megvásárolta az rendszám1 forgalmi rendszámú (továbbiakban: frsz.-ú), típus1 típusú gépkocsit, melyet 2001. január 8-án értékesített. A rendszám2 frsz.-ú, típus2 típusú gépkocsit 2001. január 9-én vette, amelynek eladására 2002. szeptember 21-én került sor. Időközben 2001. szeptember 28-án megvásárolta a rendszám3 frsz.-ú, típus3 típusú gépkocsit, melyet 2006. november 29-én eladott. Ezt megelőzően 2006. szeptember 15-én vette meg a per tárgyát képező rendszám4 frsz.-ú, típus4 típusú gépkocsit.

[3] Az örökhagyó és az I. rendű alperes kezdetben alkalmazottként, majd 2001 februárjától az általuk közösen alapított, 90%-ban örökhagyó, 10%-ban az I. rendű alperes tulajdonát képező cég1-ben (a továbbiakban: Kft.) együtt dolgoztak, 2007 januárjáig élettársi kapcsolatban éltek.

[4] Az örökhagyó 2008. augusztus 13-án, érvényes végintézkedések hátrahagyása mellett hunyt el. Az 1992. szeptember 16-án kelt végrendeletében akként rendelkezett, hogy minden egyéb vagyont örökölje egymás között egyenlő, 1/3-1/3 arányban a felperes és az I-II. rendű alperesek. A 2005. május 28-i végrendeletében az település-i ingatlanát 30-30%-ban a felperesre és II. rendű alperesre, 40%-ban az I. rendű alperesre, míg a Kft.-ben lévő tulajdonát teljes egészében I. rendű alperesre hagyta.

[5] Az I. rendű alperes a 2008. április 8-án kelt adásvételi szerződéssel 14.500.000 forint vételárért megvásárolta a ingatlan2 alatt lévő, helyrajzi szám1 helyrajzi számú ingatlant (a továbbiakban: település2i ingatlan).

[6] A peres felek az település-i ingatlant 2019-ben 60.000.000 forintért, a vagyonszösségbe tartozó rendszám6 frsz.-ú gépkocsit 1.500.000 forintért értékesítették, a vételarat egymás között felosztották.

[7] A felperes –többször módosított – végleges keresetében kérte, hogy az – örökhatározó és I. rendű alperes életjátszi közös vagyonsának megosztása érdekében – a bíróság kötelezze az I. rendű alperest a rendszám4 frsz.-ú gépkocsi tekintetében – közbenső tulajdonszerzést követő öröklés jogi igénye alapján – 1.575.000 forint megfizetésére. A település2i ingatlan vonatkozásában kérte, hogy kötelezze az I. rendű alperest 1.980.000 forint és annak 2008. augusztus 13. napjától a kifizetés időpontjáig járó törvényes kamatainak megfizetésére. Az település-i ingatlan után 8.174.000 forint többlethasználati díj megfizetésére kérte kötelezni az I-II. rendű alpereseket.

[8] Előadta, hogy édesapja, az örökhatározó és az I. rendű alperes életjátszi kapcsolatban éltek, a perbeli vagyontárgyakat az életjátszi kapcsolat alatt szerezték. Ő és a II. rendű alperes törvényes örökösei az örökhatározónak, így ezen a jogcímen jogosult jogutódi minőségében az édesapját illető életjátszi közös vagyonnal kapcsolatos elszámolásra. Keresetét a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 578/G. § (1) bekezdésére alapította. Állítása szerint a szerzésben való közreműködés aránya 90-10%-os volt az örökhatározó javára kedvezőbben. A rendszám4 frsz.-ú gépkocsit illetően kifejtette, hogy az sem az 1992-ben, sem a 2005-ben kelt végrendeletben nem szerepel, arra tehát a törvényes öröklés rendje az irányadó. Az I. rendű alperes nem tudta bizonyítani a különvagyonsát, figyelemmel arra, hogy az előzményi gépkocsit csak 2006. november 29-én értékesítette, a rendszám4 frsz.-ú gépkocsit pedig már ezt megelőzően megvásárolta. Annak az örökhatározó halála pillanatában irányadó 3.500.000 forintos értékén elszámolva az őt illető 45/100 tulajdoni illetőség ellenértéke 1.575.000 forint. Vitatta az I-II. rendű alperesek elévülesi kifogását, mert az örökhatározó 2008. augusztus 13-án hunyt el és pontosított kereseti kérelmében már 2010. október 19-én érvényesítette a rendszám4 frsz.-ú gépkocsival kapcsolatos igényét.

[9] Az I-II. rendű alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték.

[10] A rendszám4 frsz.-ú gépkocsi vonatkozásában az I. rendű alperes különvagyonsára hivatkozott. Előadta, hogy 1998. október 18-án vásárolta a típus1 típusú gépkocsit az édesanyjától kapott pénzből, amelyhez édesapja halála után jutott. Ezt bizonyítja édesanyja kézzel írt nyilatkozata, amelyet becsatolt. Ekkor még nem állt fenn az életjátszi életközösség közötté és az örökhatározó közötté. Ezt a gépkocsit 2001. január 8-án eladta, a kapott pénzből – azt minimálisan kiegészítve – vásárolta 2001. január 9-én a típus5 típusú gépkocsit, melyet 2002. szeptember 21-én eladott, és árából 2002. szeptember 28-án vásárolt egy másik típus5 típusú személygépkocsit. Azt is értékesítette 2006. szeptember 15-én név2nak 1.850.000 forintért, amit igazol a vevő által adott elismervény, de a gépkocsi átírására csak 2006. november 29-én került sor. Ezek után 2006. szeptember 15. napján vásárolta meg a rendszám4 frsz.-ú gépkocsit, amelyhez felhasználta a kapott 1.850.000 forintot és 2.650.000 forint kölcsönt vett fel.

[11] Az I-II. rendű alperesek vitatták a felperes település2i és település-i ingatlannal kapcsolatos igényeit is.

[12] Az elsőfokú bíróság 10.P.20.031/2017/86. számú jogerős közbenső ítéletével – amit a Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.166/2020/14. számú közbenső ítéletével az életközösség megszakadásának időpontját érintően részben megváltoztatott, a Kúria Pfv.II.20.014/2021/6. számú közbenső ítéletével hatályában fenntartott – megállapította, hogy az örökhagyó és az I. rendű alperes 1998 novemberétől 2007 januárjáig egymással élettársi kapcsolatban éltek.

[13] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az I. rendű alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.050.000 forintot. Ezt meghaladóan elutasította a keresetet. A felperest 450.000 forint, az I-II. rendű alpereseket egyetemlegesen 450.000 forint le nem rótt eljárási illeték megfizetésére kötelezte az állam javára azzal, hogy a fennmaradó költségeket az állam, míg ezt meghaladó költségeiket a felek maguk viselik.

[14] Ítéletének indokolása szerint elsőként az örökhagyó és az I. rendű alperes élettársi kapcsolata megszűnésének időpontját, illetőleg a szerzésben való közreműködésük arányát vizsgálta. A jogerős közbenső ítélet alapján rámutatott: az örökhagyó és az I. rendű alperes élettársi kapcsolata 2007 januárjában szűnt meg. A szerzésben való közreműködés arányát a felperes és az I. rendű alperes egyező nyilatkozatára tekintettel határozta meg az örökhagyóra kedvezőbb 90-10%-os arányban. Az örökhagyó 1992. szeptember 16-án kelt végrendelete alapján azt is megállapította, hogy az örökhagyó a halála idején meglévő minden egyéb vagyontárgyát egymás között egyenlő arányban a felperesre és az I-II. rendű alperesekre hagyta. Ebből következően az élettársi vagyontársaságba tartozó vagyontárgyakból a felperes jutója a teljes érték 1/3 része.

[15] Az I-II. rendű alperesek elévülési kifogását illetően rögzítette, hogy a felperes az elévülési időn belül terjesztette elő a rendszám4 frsz.-ú gépkocsival kapcsolatos keresetét, melyet mindvégig fenntartott, ezért azt érdemben bírálta el. Az I. rendű alperes különvagyoni hivatkozását illetően kifejtette, hogy a gépjármű nyilvántartás adatai cáfolták az I. rendű alperes azon érvelését, hogy az édesapjától örökölt készpénzből vásárolt első személygépjárművet követően a további gépkocsik vételárát mindig az eladási árából, a saját megtakarításaiból, illetőleg a pénzügyi kölcsönökből fedezete. Két alkalommal ugyanis hamarabb került sor az új autó megvásárlására, mint a korábbi eladására. Nem vette figyelembe név2 által készített írásbeli elismervényt, mert az irat nem tanúsítja a vételár kifizetésének időpontját, csak azt, hogy két részletben fizetett a vevő. Mindebből arra következtetett, hogy az I. rendű alperes személygépjármű vásárlásait feltehetően az örökhagyó finanszírozta legalább oly módon, hogy az önerőt megelőlegezte, vagy kiegészítette. Rámutatott arra is: az I. rendű alperes nem bizonyította, hogy az édesapja után készpénzt örökölt volna. E körben nem fogadta el az I. rendű alperes édesanyjának a vallomását és a nyilatkozatát sem. Mivel az I. rendű alperes különvagyont nem bizonyította, így csak az örökhagyóval közösen szerzett vagyontárgyat szolgálhatott a rendszám4 frsz.-ú gépkocsi megvásárlására. Ezért az 90%-ban az örökhagyó, 10%-ban az I. rendű alperes közös tulajdonát képezte. A felperesi számítástól eltérően az örökhagyót illető 90%-nak nem fele, hanem csak 1/3 része tekintetében alapos az igénye, mert az örökhagyó az 1992-es végrendeletében így rendelkezett. Az örökhagyó halálakor a gépkocsi I. rendű alperes által

nem vitatott értéke 3.500.000 forint volt, annak 90%-ának 1/3 része 1.050.000 forint; ennek megfizetésére kötelezte az I. rendű alperest.

[16] Eredményesnek tekintette a felperes keresetét az település-i ingatlannal kapcsolatos közös tulajdon megszüntetése iránti kereseti kérelem tekintetében, mert az eljárás során a felperes kérelmének megfelelően került sor a közös tulajdon peren kívüli megszüntetésére. A rendszám6 frsz.-ú gépkocsit is közösen értékesítették a felek, a felperes kereseti kérelmének megfelelően rendezték ezt a tételt is.

[17] Pervesztesnek tekintette a felperest az cím alatti ingatlannal kapcsolatos tulajdoni igény tekintetében, amely igényétől a felperes a per során állt el. Alaptalannak találta a többlethasználati díj iránti, és a település2i ingatlannal kapcsolatos kereseti kérelmeket is.

[18] A pertárgy értékét az település-i ingatlanon fennálló közös tulajdon megszüntetése tekintetében 18.000.000 forintban, a település2i ingatlan tekintetében 6.000.000 forintban, a többlethasználati díj tekintetében 8.174.020 forintban, az cím alatti ingatlannal kapcsolatos tulajdoni igény tekintetében 6.000.000 forintban, a rendszám4 frsz.-ú gépkocsi tekintetében 1.575.000 forintban, a rendszám6 frsz.-ú gépkocsi tekintetében további 1.000.000 forintban, mindösszesen 40.749.020 forintban határozta meg. Kifejtette, hogy az I-II. rendű alperesek okot adtak a perre, és összességében azonosnak értékelte az ellenérdekű felek pervesztességének és pernyertességének arányát. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 77. §-a és 81. § (1) bekezdése alapján ezért úgy rendelkezett, hogy mindegyik fél maga viseli a költségeit, a felperes által le nem rótt 900.000 forint kereseti illetéket is egyenlő arányban viseli a felperes és az I-II. rendű alperesek.

[19] Az ítélet elleni fellebbezésükben az I-II. rendű alperesek annak megváltoztatását, a felperes keresetének teljes elutasítását, és 1.300.000 forint + áfa perköltségben marasztalását, valamint másodfokú perköltségük megfizetésére kötelezését kérték.

[20] Kifejtették: a rendszám4 frsz.-ú gépkocsi tekintetében tévesen, a rendelkezésre álló bizonyítékokkal ellentétesen állapította meg a tényállást az elsőfokú bíróság, és a perköltséggel kapcsolatos rendelkezések sértik a régi Pp. 80. § (1) bekezdését. Az elsőfokú bíróság ugyanis tévesen állapította meg, hogy a rendszám4 frsz.-ú gépkocsi az örökhagyó és az I. rendű alperes közös vagyonát képezte. Hangsúlyozták: az örökhagyó rokkantnyugdíjas volt, nincs adat arra, hogy olyan vagyonnal rendelkezett volna, amellyel egyedül finanszírozhatta volna az I. rendű alperes életvitelét. Az elsőfokú bíróság is csak azt állapította meg, hogy „feltehetően” az örökhagyó finanszírozta a személygépjármű megvásárlását. Valójában az I. rendű alperes vásárolta meg a gépkocsit a saját vagyonából. Ismételten előadták, hogy a típus1 típusú személygépjárművet az édesanyjától kapott pénzből vette meg az I. rendű alperes. E körben indokolatlanul mellőzte az elsőfokú bíróság édesanyjának tanúkénti meghallgatását és a kézzel írt nyilatkozatát. Az örökölt készpénzre okirati bizonyíték nyilvánvalóan nem állhat rendelkezésre, de életszerű, hogy az édesapja után készpénzvagyon maradt. Rámutattak arra is, hogy a típus1 megvásárlásakor még nem állt fenn az I. rendű alperes életközössége az örökhagyóval, az tehát mindenképpen az I.

rendű alperes saját vagyonát képezte. Ennek az értékén vásárolta az első típusú típusú személygépjárművet 2001. január 9-én, amelyet 2002. szeptember 21-én adott el. Ebből vásárolta 2002. szeptember 28-án a másik típusú típusú személygépkocsit. Ezt adta el 2006. szeptember 15-én névnek 1.850.000 forintért, amelyet igazol a vevő „Elismervény” megnevezésű nyilatkozata. Az átírára csak 2006. november 29-én került sor, ezek után vásárolta meg 2006. szeptember 15-én a rendszám4 frsz.-ú gépkocsit. A különbözetet az általa felvett és törlesztett kölcsönből egyenlítette ki. Fenntartották: a személygépkocsi eladása az új megvásárlása előtt korábban történt, de addig nem került sor az átírára, amíg a teljes vételár nem került kifizetésre a részére. Az új tulajdonos a nyilatkozatban ezt elismerte, továbbá igazolja a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala Közlekedési Igazgatási és Nyilvántartási Főosztálya Közlekedési Nyilvántartó Osztály dátum kelt határozat számú határozata és annak melléklete. Az elsőfokú bíróság megalapozatlanul fogadta el azt a felperesi hivatkozást, hogy a gépkocsi önrészre nem származhatott a korábbi személygépjármű eladási árából, mivel az párhuzamosan az I. rendű alperes tulajdonában volt, vagyis a régi Pp. 206. § (1) bekezdését megsértve értékelte a különvagyonnal kapcsolatos bizonyítékokat. Amennyiben a gépjárművek esetében nem fogadta el a különvagyonni jelleget, a 90-10%-os szerzési arányt akkor is csak a típus1 típusú személygépjármű esetében lehetne alkalmazni, mert a személygépjárművek törlesztőrészeit kizárólag az I. rendű alperes fizette.

[21] A perköltséggel kapcsolatban előadták: az elsőfokú bíróság jogellenesen jutott arra a következtetésre, hogy a perre okot adtak, és a felperes által megszerzett vagyontárgyak az ő javára számolandók el. Az település-i ingatlan közös tulajdonának megszüntetésére irányuló kereset teljesítését ugyanis soha nem ellenezték, azt a 2009. november 11. napján megtartott tárgyaláson elismerték, készek voltak a felperes illetőségének megváltására vagy az ingatlan közös értékesítésére. A per során mindent megtettek annak érdekében, hogy a közös tulajdon megszüntetésre kerüljön, ezt azonban a felperes gátolta. Az nem írható a terhükre, hogy csak később sikerült az ingatlant eladniuk. Az ítélet [71] bekezdésében az elsőfokú bíróság is hivatkozott a régi Pp. 80. § (1) bekezdésére, ennek ellenére rendelkezett úgy, hogy a 450.000 forint illetéket nekik kell megfizetniük. Álláspontjuk szerint az elsőfokú eljárás során felmerült 1.300.000 forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló perköltségüket a felperesnek kellene viselnie. Az egyetemleges perköltségfizetési kötelezettség pedig jogszabálysértő. Másodfokú perköltségüket a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 2. § (1) bekezdésére hivatkozva 250.000 forint plusz áfa összegben jelölték meg. A fellebbezésben vitássá tett 1.050.000 forintos érték után 84.000 forint fellebbezési illetéket róttak le.

[22] Fellebbezési ellenkérelmében a felperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperesek 250.000 forint plusz áfa, valamint további 60.000 forint plusz áfa másodfokú perköltségében való egyetemleges marasztalását kérte.

[23] Kifejtette, hogy az elsőfokú ítélet nem sérti a régi Pp. 206. §-át és 221. § (1) bekezdését, továbbá a perköltséggel kapcsolatos rendelkezés is megfelel a régi Pp. 75-83. § rendelkezéseinek. Vitatta, hogy az I. rendű alperes az édesanyjától kapott összegből vásárolhatta volna meg a típus1 típusú gépkocsit, arra az együttélés alatt került sor. Az elsőfokú ítélet [36] bekezdésében az elsőfokú bíróság megindokolta, hogy miért fogadta el a rendszám4 frsz.-ú gépkocsi 90-10%-os tulajdoni arányát. A fellebbezési eljárásban az alperesek már alaptalanul hivatkoznak arra, hogy az örökhagyónak nem volt forrása a

személygépjárművek megvásárlására, ezt – az elsőfokú eljárásban tett alperesi nyilatkozatokkal szemben – nem kellett bizonyítania. Tévesen hivatkozik arra is az alperesi oldal, hogy a készpénzhagyatékknak nincs, vagy nem lehet okirati bizonyítéka. Ha lett volna ilyen, akkor az a hagyatékátadó végzésben szerepelt volna. Arra pedig a fellebbezésükben sem tettek konkrét nyilatkozatot az alperesek, hogy az előző gépkocsi vételárából milyen összeget kapott meg az I. rendű alperes a rendszám4 frsz.-ú gépkocsi megvásárlását megelőzően.

[24] Előadta, hogy a perköltség tekintetében az alperesi fellebbezés teljes alaptalan. Az település-i ingatlan közös értékesítését az gátolta, hogy az alperesek nem költöztek ki, azt követően pedig nem járultak hozzá, hogy elálljon a kereseti kérelmétől. Valójában az alperesek érdeke volt, hogy az település-i ingatlan minél tovább a birtokukban maradjon anélkül, hogy azért bármi ellenértéket kelljen fizetniük. Helyesen döntött ezért az elsőfokú bíróság a perköltségviselésről.

[25] Az I-II. rendű alperesek a fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételükben továbbra is vitatták a rendszám4 frsz.-ú gépkocsival kapcsolatos bizonyítékok értékelését. A perköltség tekintetében rámutattak: az ítélet indokolása nem tartalmazza, hogy milyen alapon van helye egyetemleges kötelezésüknek. Megerősítették, hogy a perre okot nem adtak.

[26] A felperes az elsőfokú ítéletnek a keresetét részben elutasító rendelkezése ellen nem nyújtott be fellebbezést, így az a régi Pp. 228. § (4) bekezdése értelmében – fellebbezés hiányában – jogerőre emelkedett, amit a másodfokú felülbírálat nem érinthetett.

[27] A fellebbezés részben – a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezéseket érintően – megalapozott.

[28] A fellebbezéssel támadott rendelkezéseket a Fővárosi Ítéltábla a régi Pp. 253. § (3) bekezdése szerint a fellebbezés korlátai között vizsgálta, és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítást a szükséges terjedelemben lefolytatta, a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen értékelte, a tényállást helyesen állapította meg. Az abból levont jogi következtetésével a per főtárgya tekintetében – annak indokaira is kiterjedően – a Fővárosi Ítéltábla egyetértett, a fellebbezéssel összefüggésben kiemeli a következőket.

[29] Az I-II. rendű alperesek helyesen hivatkoztak arra a fellebbezésükben, hogy a típus1 típusú gépjármű valóban az I. rendű alperes kizárólagos tulajdonát képezte. E körben abból kellett kiindulni, hogy a gépjárművet az I. rendű alperes 1998. október 18. napján vásárolta; a jogerős közbenső ítélet pedig megállapította, hogy az I. rendű alperes és az örökhagyó között az élettársi kapcsolat 1998 novemberében kezdődött. Ebből következően a gépjármű megvásárlásakor az I. rendű alperes és az örökhagyó között semmilyen családjogi vagy élettársi alapú vagyonközösség nem állt fenn, vagyis a megvásárolt gépkocsi a gépjárműnyilvántartásba tulajdonosként bejegyzett I. rendű alperes tulajdonát képezte. A

tulajdonjog szempontjából a vételár forrása indifferens, ezért nincs jelentősége annak, hogy az I. rendű alperes miből fizette ki, örökölt-e az édesapjától, és ezt bizonyítja-e édesanyjának a vallomása és a csatolt nyilatkozata.

[30] Ezzel együtt a rendszám4 frsz.-ú gépkocsi vonatkozásában az elsőfokú bíróság által elfoglalt jogi álláspont végeredményben mégis helyes. Az biztos, hogy a típus1 típusú gépjárműért 2001. január 8-án kapott eladási ár – mint a saját vagyon helyébe lépett pénz – az I. rendű alperes saját vagyonát képezte. De az I. rendű alperesnek részletes tényelődást kellett volna tennie – valamennyi gépkocsi tranzakció tekintetében – arra nézve, hogy az eladásból származó vételár mennyi volt, az pontosan hova, mikor, milyen formában, kihez folyt be, és az újabb gépkocsi megvásárlásához azt miként használta fel. Azt is ismertetnie kellett volna, hogy milyen összegű további forrásokra volt szükség az új gépkocsi megvásárlásához, és azt milyen forrásból biztosította az I. rendű alperes. A további szerzésekre ugyanis már az élettársi életközösség időtartama alatt került sor, és a régi Ptk. 578/G. § (1) bekezdése alapján vélelem szól amellett, hogy a megszerzett gépkocsi a szerzésben való közreműködés – a perbeli esetben az örökhagyóra kedvezőbb 90-10%-os – arányában a közös tulajdonukat képezte. A vélelem akkor dőlt volna meg, ha az I. rendű alperes sikerrel bizonyítja, hogy az eladási ár és a vételár különbözetét minden gépjárműcsere alkalmával a saját – tehát nem élettársi közös vagyonnak minősülő – vagyonából fedezte. Erre azonban az I. rendű alperes kísérletet sem tett; a vélelemre tekintettel az örökhagyó vagyoni helyzetére való hivatkozása súlytalan maradt. Abból kellett tehát kiindulni, hogy a típus1 típusú gépjárművet követő további gépjárművek hiányzó vételárrészenek minden esetben az életközösség alatt szerzett közös vagyon, vagy kölcsön képezte a forrását. Ebből az következik, hogy az újabb és újabb gépkocsik egyre kisebb arányban képezték az I. rendű alperes – típus1 típusú gépjárműre visszavezethető – saját vagyonát.

[31] Az előzőekben megjelölt részletes tényelődás esetén tudott volna az I. rendű alperes, illetőleg a bíróság pontos számszaki levezetést adni arra nézve, hogy az eredetileg kizárólagos tulajdonát képező típus1 hogyan módosította az élettársi kapcsolat alatt szerzett újabb és újabb gépjárművek tulajdoni arányát, és végül ennek eredményeként a rendszám4 frsz.-ú gépkocsi milyen arányban képezte a tulajdonát. Ehhez az is szükséges lett volna, hogy az I. rendű alperes minden gépjárműcserével összefüggésben bizonyítsa, hogy a korábbi gépkocsiért kapott eladási árat az újabb gépkocsi megvásárlására fordította. A Fővárosi Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban a tekintetben, hogy ez nem történt meg, ezért visszaul az elsőfokú bíróság által kifejtett helyes érvekre.

[32] Az I. rendű alperes hiányos tényelődása alapján és a bizonyítottság hiányában a Fővárosi Ítéltábla sem juthatott más következtetésre, mint arra, hogy – a szerzésben való közreműködés felek által egyezően előadott, főszabály szerint az egész élettársi kapcsolatra és minden vagyontárgyra irányadó arányára tekintettel – a rendszám4 frsz.-ú gépkocsi 90%-ban az örökhagyó, 10%-ban pedig az I. rendű alperes tulajdonát képezte. A közös tulajdonban álló gépjárműre az életközösség megszakadását követően kifizetett törlesztőrészekkel kapcsolatban az I. rendű alperes semmilyen igényt nem érvényesített; az ezzel kapcsolatos fellebbezési érvelést a Fővárosi Ítéltábla a régi Pp. 3. § (2) bekezdése értelmében nem tudta figyelembe venni.

[33] A perköltséget illetően a fellebbezés részben megalapozott. Ennek oka egyrészt az, hogy az elsőfokú bíróság a régi Pp. 24. §-ában foglaltak ellenére a felperes által érvényesített hátralékos többlethasználati díjnak nem az egyévi értékét, hanem a teljes összegét vette figyelembe. A régi Pp. 24. § (2) bekezdés a) pontja a 24. § (1) bekezdésében írt főszabály alóli kivételként előírta, hogy az időszakos szolgáltatás vagy haszonvétel iránti perben a keresettel érvényesített követelés vagy más jog értékeként a még teljesítendő valamennyi szolgáltatás értékét, de nem többet, mint az egy évi szolgáltatás értékét kell számításba venni. Az egyévi érték mint felső korlát tehát az időszakos szolgáltatásoknak nemcsak a le nem járt, hanem az összes, – azaz a már lejárt és a még le nem járt valamennyi – része tekintetében irányadó. E kereset tekintetében a pertárgy értéke csak 975.888 forint, és ezért a teljes pertárgyérték 33.550.888 (18.000.000+6.000.000+975.888+6.000.000+1.575.000+1.000.000) forint.

[34] Emellett a felperes és az I-II. rendű alperesek pernyertessége sem azonos mértékű. Az ingatlan közös tulajdona megszüntetésének egyes kérdéseiről szóló 1/2017. (IX. 11.) PK vélemény VI. pontja alapján ugyanis a közös tulajdon megszüntetését kérő peres felet csak akkor lehet teljes egészében pernyertesnek tekinteni, ha a közös tulajdon megszüntetésére valóban teljes egészében a keresetlevélben általa kért módon került sor. A perbeli esetben a felperes tulajdoni illetőségének I. rendű alperes általi megváltását kérte, ezzel szemben a felek az eljárás során közösen értékesítették az ingatlant, és a vételárat megosztották, úgyszintén a rendszám6 forgalmi rendszámú gépjárművet is. E keresetek tekintetben a felperes és az I-II. rendű alperesek pernyertessége közel azonos mértékű.

[35] A rendszám4 forgalmi rendszámú gépjárművet illetően 1.050.000 forint erejéig tekinthető pernyertesnek a felperes. E három vagyontárgy az elsőfokú bíróság által helyesen meghatározott 18.000.000 forint, 1.000.000 forint, valamint 1.575.000 forint értéke alapján a felperes keresete 10.550.000 (9.000.000+500.000+1.050.000) forint erejéig tekinthető megalapozottnak. A többi keresetét az elsőfokú bíróság vagy elutasította, vagy maga állt el attól. A 33.550.888 forint teljes pertárgyértékhez képest ez hozzávetőleg 1/3 arányú pernyertességnek tekinthető. Erre figyelemmel a régi Pp. 81. § (1) bekezdése értelmében – az Ükr. 3. § (2) bekezdése szerint – általa fizetendő és a neki járó ügyvédi munkadíj különbözeteként – észszerű kerekítéssel – 535.000 forint plusz áfa ügyvédi munkadíjat köteles megfizetni az I-II. rendű alpereseknek.

[36] A régi Pp. 80. § (1) bekezdés alkalmazásának ugyanakkor nem volt helye, mert az ott írt konjunktív feltételek egyike bizonyosan nem teljesült: az I-II. rendű alperesek az település-i ingatlanon fennálló közös tulajdon megszüntetését ugyan valóban nem elleneztek, de a felperes által kérttől eltérően kívánták, és alaptalanul kifogásolták marasztalásuk egyetemlegességét. A közös tulajdon megszüntetése iránti keresetre tekintettel ugyanis mint tulajdonostársak a régi Pp. 51. § a) pontja szerint kényszerű pertársaknak minősülnek, ezért a régi Pp. 82. § (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelesek a perköltséget megfizetni. Ez a költségmentességnek a bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986 (VI. 26.) IM rendelet (a továbbiakban: Kmr.) 13. § (2) bekezdése alapján a le nem rótt illetékre is vonatkozik. A Fővárosi Ítéltábla ezért a tekintetben is megváltoztatta az elsőfokú ítéletet,

egyúttal az I-II. rendű felpereseknek járó perköltség tekintetében is egyetemleges jogosultságukat állapította meg.

[37] Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a régi Pp. 253. § (2) bekezdés első fordulata alapján – a régi Pp. 254. § (3) bekezdése szerint annak helyes indokaira utalással – a per főtárgya tekintetében helybenhagyta, míg a második fordulata alapján a perköltség vonatkozásában – a rendelkező részben foglaltak szerint – részben megváltoztatta azt.

[38] A fellebbezésben vitássá tett érték – a megállapítani kért 1.300.000 forint + áfa elsőfokú perköltség és az elutasítani kért 1.050.000 forintos marasztalás összegeként – 2.701.000 forint. A fellebbezés 535.000 forint plusz áfa, azaz 679.450 forint erejéig vezetett eredményre, amely hozzávetőleg 25%-os arányú sikerességet jelent. Így a régi Pp. 81. § (1) bekezdése értelmében az I-II. rendű alperesek által – az Ükr. 3. § (2) és (5) bekezdése szerint – fizetendő és a nekik járó másodfokú perköltség egyenlegeként 33.000 forint plusz áfa összegű másodfokú perköltséget kötelesek fizetni a felperesnek.

[39] A le nem rótt 216.080 forint fellebbezési illetékből a Kmr. 13. § (2) bekezdése alapján az I-II. rendű alperesek 75%-ot kötelesek viselni, ami 162.060 forint. Az I-II. rendű alperesek már megfizettek 84.000 forintot, amelyen felül további 78.060 forintot kötelesek megfizetni az állam javára. A fennmaradó 54.020 forintot a felperes köteles megfizetni az állam javára.

[40] A polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján a Fővárosi Ítéltábla tájékoztatja a feleket, hogy a fellebbezési illeték megfizetése az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 78. § (4) bekezdése szerint a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé; az illeték megfizetéséről szóló közleményben fel kell tüntetnie az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a saját adóazonosító számát.

[41] Az ítélet elleni fellebbezés a régi Pp. 365. § (2) bekezdése pontja értelmében kizárt. Az erről szóló tájékoztatás a régi Pp. 389. §-a szerint alkalmazandó 346. § (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2023. február 10.

Dr. Csordás Csilla s.k.
s.k.

Dr. Örkényi László s.k.

Levek Istvánné dr.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: